

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Szerkesztő- s kiadóhivatal:
K.-Vásárhelyt a könyv-
nyomdában, Csik-Szeredán
T. Nagy Imre szerkesztő
lakásán.

Megjelenik: vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Előfizetési díj: egy évre 6 frt, fél évre 3 frt,
negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára helyben 3 kr.

Hirdetések és nyílt-terek
árszabály szerint felvétel-
nek a kiadóhivatalban
Cs.-Szeredán és Kézdi-Vá-
sárhelyt.

Előfizetési felhívás.

Az 1881. december 18-án kelt s kiosztott felhívás értelmében előfizetést nyitunk a „Székelyföld” czimű közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 4-szer megjelenő hirlapra, a következő árakkal:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Előfizetések február 1-től számítva is elfogadtnak.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imréhez küldendők, vidékről legezélszerűbben postautalvánnyal.

K.-Vásárhelyt, 1882. február 1.

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda Budapestén. —

Bécs, február 10. Nikita fejedelem összehívta Donilogradba tisztjeit s felolvasta utasítását, melyben hangsúlyozza a sereg védelmi hivatását és a béke szükségét.

Belgrád, február 10. A pénzügyminiszter a Rothschild-csoportot a vasutnak az Union Generale kötelezettségeivel való átvállalására rábirta; így Szerbia nem károsodnék.

Budapest, febr. 3. Az időjelző intézet észleletei szerint napossal változó felhős időjárás várható erősebb fagygyal.

Mi újság?

A delegáció berekesztése. A magyar delegáció Bécsben, febr. 6-án tartotta 7-ik ülését, melyel egyttal a delegáció rendkívüli ülésszaka be is fejeztetett. Ez ülésről adjuk a következő tudósítást:

Elnök Haynald Lajos: A legfelsőbb megerősítés-sel ellátott bizottsági határozatok felolvasatván, az országos bizottságnak egybehívott rendkívüli ülésszakát berekesztettnek nyilvánítom; ő Felsége fejedelmi szavát hallván, megszavaztuk komoly megfontolás után azon rendkívüli szükségletet, mely a váratlan események következtében szükségessé vált.

Első eset ez a delegáció intézményének történetében, hogy ily rendkívüli működésre szólítottunk fel;

de bármily kedves is azon férfiak találkozása ugyanazon hazafias működés terén, kik országgyűlésünk különböző testületeiben teljesítik nagyfontosságú törvényhozási tisztöket, bármennyire buzgólkodtunk — hallván a fejedelem és a haza szavát — megtenni mindazt, a mit a monarchia biztonléte és belbékének fenntartása és a rend helyreállítása követel, mégis bátran adhatunk kifejezést azon meggyőződésünknek, hogy senki sincs köztünk, a ki inkább más téren ne óhajtja e kölcsönös találkozást és ne kívánja inkább más téren nyilvánítani a trón és a haza iránti munkáját és áldozatkészségét.

Köszönetét nyilvánítván az alelnöknek, a jegyzői kar-nak és a bizottság tagjainak buzgó hazafias működésükért, megköszönve az iránta tanúsított elnézést, azon óhajást hangoztatta az elnök, hogy a bizottságnak újabb rendkívüli működésre szükség ne legyen, hanem ő Felsége böles közös kormányának erélyes fellépésének sikerüljön a rend és a béke helyreállítása és a teljes békében és áldásos fejlődésében élő monarchia boldogított népei fölött dicsőn uralkodva, éljen az apostoli felség!

Szlávy miniszter a közös kormány nevében köszönetet mond a bizottság előzékenységeért, Bánffy Miklós gróf a közös kormány tagjainak, az elnököknek és jegyzőknek működésükért, mire a jegyzőkönyv hitelesítettén, az ülés véget ért.

Lemberg, febr. 7. A tervezett oroszbarát felkelés vezetőinek elfogatása folyton tart, újabban Lembergben, Kolomeiban, Czernoviczban, Zbarazban. Az agitatciót Dombránszky zempléni birtokos vezette, kinek theaestélyeire naponként összegyűltek a főagitátorok. Dombránszky leánya az egyetemi hallgatók soraiból toborzott összeesküvőket. Dombránszky a tanulók s a ruthén hirlapírók közt a moszkvai panszláv bizottságtól kapott szubvenziót szokta volt kiosztogatni. A lengbergi hivatalos lap közli az elfogottak első névsorát, de az elfogatás okát nem említi. A falukban tartott házkutatások kiderítették, hogy majdnem mindegyik parasztházban ott csüng az orosz császár arezképe.

Cattaró, febr. 7. Czettinye bizonyos köreiben, melyeknek élén az osztrák-barátnak tartott Vrbicza szenátor áll, határozottan kívánják Ausztria-Magyar-

ország ellen a háborút, de e kívánságukat nem merik nyilvánítani; Popovics és Vrbicza között csak látszólagos a vetélkedés. Hónapokkal ezelőtt megállapított komédia ez, melyet a fejedelem is helyesel. Mihelyt a hegyeken elolvad a hó, Montenegró háborúba indul. Azt hiszik, hogy akkorára annyira módosul az európai közvélemény, hogy a fejedelmet nem fogják hűtlenséggel vádolni s inkább szánalomra méltatják. Thömel ezredes átlátta ezt a kétszínű játékot s úgy mondják, hogy néhány nappal ezelőtt heves összeütközése volt a fejedelemmel. Szemére vetette, hogy Vrbicza szenátor nem azért időzik a határon, hogy a montenegrói önkéntesek átszökését megakadályozza, hanem azért, hogy a montenegrói haderőt szervezze.

Tény is, hogy Vratkovicz mellett a montenegrói határon 4000, Dobrola mellett pedig, két órányira Risano dalmát várostól, 2500 montenegrói van koncentráltva. (E—s.)

Petroleum, photogen, solárolaj, földolaj, degett, kátrány, naphtha és asphalt.

(Ezen cikkek csak azt akarja megmagyarázni a türelmes olvasónak, hogy mit érten a czimben megnevezett anyagok alatt.)

(Folytatás.)

Az első csoport anyagainak jellemzésére legyen szabad egyik kiváló természetbúvárunk leírását használnom, amelyben úgy mond: „A petroleum (naphtha, földolaj) egy ritkább és akkor világosabb sárgás folyadék, vagy sűrűbb s ekkor egyszersmind sötétebb barnás fekete olajnemű folyadék. Levegőn részben ellillan, de egyuttal át is változik sűrűbb és sötétebb folyadékká, s ilyen állapotában kátránynak, és

pedig ásványkátránynak nevezetik; s ha nagyon soká áll a légen, a szilárd asphaltot adja.“ E leírás-hoz csak annyit legyen szabad hozzá adnom, hogy a földolaj egy sűrűbb és sötétebb fajtájának, mely azonban higabb és világosabb, mint az ásványi kátrány, a székelyek degett nevet adtak. A gyakorlati életben petroleumnak a nem illó, továbbá a kellemetlen szagú illó részekből megtisztított földolajat nevezzük.

Földolaj, degett, ásványi kátrány, asphalt tehát közös eredetűek, s fejük a földolaj.

A legtisztább földolaj, majdnem tiszta petroleum-naphthának nevezetik, de ezen nevet elég zavarólag és tévesen még más ilyes anyagokra is alkalmazzák. Így naphthának nevezik a földolajból kiválasztott olajok némelyét: a faszeszt, a kőszénkátrány tisztálásakor kiválasztott, világításra szolgáló olajokat. A naphtha lelhelye Perzsiában van, s onnan bizony nagyon keveset szállíthatnak, s épen azért nem is bír az iparban oly nagy fontossággal, mint a különösen Amerikában óriási mennyiségben előforduló közönséges földolaj.

A földolaj az, melyből tisztálás által a petroleumot állítják elő, mert maga a földolaj szó egész legio vegyületnek közös neve, épen úgy mint a petroleum szó. A szerint, a mint a vegyületek egyik vagy másikból kevesebb van benne, különböző a földolaj is.

(Vége következik.)

Roodiger Lajos,
áll. főreált. tanár.

Bálkrónika.

Már évek óta hozzá valánk szokva, hogy a háromszéki „Erzsébet“ árvaleányház javára rendezett bálók

különböző irányú erők ellenhatása stb. kellene pedig hogy legyen a hazafiság.

Mondjunk valamit róla.

Ha egyszer tudatára jutottunk annak s tapasztaljuk, hogy az állam mily hatalmas erővel ruház föl, az által, hogy a legnagyobb társadalmi kör: igyekeznünk kell azt fenntartani.

Ne higgye valaki, hogy azért, mert ő favágó vagy hordár: minden lépése és ténye befolyás nélküli az államéletre.

Mint minden társaság, e tekintetben olyan az állam is. Bármelyik jelentéktelen tagjának magaviselete befolyással van az életére. A ki az államban jelentékeny vagy épen vezető szerepet viszen, annak hibás ténye hamar maga után vonja az államélet rendetlenségét; a ki jelentéktelen államtág, annak ténye lehet, hogy sok idő múlva, de egyszer mégis jó vagy rossz eredményt szül.

Jól rendezett államban mindenkinek meg kell legyen a maga békés mestersége és szerepköre; ha ezt mindenki betölti szorgalommal, hűséggel és becsülettel: a haza virágozni fog. Senkinek sem kell közvetlen tenni valamit a hazáért, hanem be kell tölteni hivatáskörét, és ez a hazafiság, ez a hétköznapias valami. Nem az a hazafi, ki nagy szájjal agitál, hanem az a becsületes és szorgalmas csizmadia mester, ki minden nap elvégzi a maga kötelességét, ha nem is tudja, mit vittek véghez az országában. Hány ember van ma, a ki politizál, a nélkül, hogy ahoz értene! Segíteni

A „Székelyföld“ tárczája.

A társadalomról.

Irja: Kőmőcsy.

IV. közlemény.

Az egyes családtagokat összefűző érzelem a nemi és rokoni szeretet, melynek alkotó ereje csodálatra méltó, nem annyira a létre hozott eredmények nagysága miatt, hanem mert működése örökké tartó; azért szeretik ezen érzelmet az államtan művelői az állam alapjául is tenni. És csakugyan, ha a költők műveiben dicsőített hazaszeretet olyan lehetne, mint amaz, akkor az lenne a legistenibb eszme, melyet már colossális alkotásaiban is megbámulhatnánk.

A hazaszeretet azonban csak lehet, de nem olyan, mint a rokoni és nemi szeretet, melynek legfőbb karaktere az önzetlenség és pedig önként jövő önzetlenség, mit eltanulni nem kell, mit beoltani nem lehet a szívbe, mit gyakorolni könnyebb, mint nem gyakorolni. Avagy láttatok-e annyi hütelent a családhoz, mint a mennyi rossz hazafit?! Pedig a haza, a nemzet vagy az állam — a mi különben mind egyet teszen — sokkal több jóval halmoz el a családnál, sokkal több erőt ad annál az élet elhordozására; sokkal többet kellene adjon! Az állam, mint társadalmi kör összetartó eleme tényleg sok minden: kényszer, traditio,

rendesen igen „árván“ ütöttek ki; azonban az idén egészen másképen történt. A bál igen jól sikerült, a tánczterem zsufoolásig megtelt közönséggel. Az álarczosok nagy tömegében egy pár igen ügyes és elegáns alakkal is találkoztunk, kik közül első sorban ki kell emelnünk a festőt, mint ki szeretetre méltó fesztelenségével s csipős élzeivel igen elragadó volt. Csinosak valának még: a két vadász, a jósnő, az oláhnő s még egy pár alak, melyeknek jelmezéből nem tudtuk határozottan kivenni, hogy mit ábrázoltak.

A bálban uralkodott fesztelen jó kedvet fényesen igazolja azon körülmény, hogy még reggeli 1/2 óra-kor is vigan folyt a táncz s csak a hajnal első sugaránál kezdett a közönség oszlani.

Ezen bálhoz igen gyenge remények voltak fűzve, s hogy az mégis ily fényes eredményt mutatott fel, az az ügyes, fáradhatlan rendezőségnek tulajdonítható. Különösen dicséretet érdemelnek: Szöcs József bálbizottsági elnök ur, valamint Sáska Antalné urasszony és Nagy Károly, mint kik a jegyek elárúsítása körül kifejtett odaadó buzgalmukkal a bál sikerét biztosították.

Az álarczos bál az apró félreértések és tréfák házája. E bálban is történt egy kis tréfa, melyet szükségnek látunk elbeszélni, jót állván annak igazságáról.

A bál előtti délután N. ur beszélgetett egy hölgygel. N. ur nős és testbeli kerekdedségénél fogva tánczkeptelen.

— Tehát eljön a bálba, uram. Remélem, meg fog tánczoltatni.

— Oh minden bizonynyal, csak tudjam, milyen jelmezt fog viselni.

— Szükségtelen; majd megrántom kabátját s erről tudni fogja, hogy én vagyok.

akarna az ország baján s elmarad a magáé. Értsük meg azonban egymást; szemembe fogja mondani valaki: „Hát a polgárnak nem szabad bele szólni, ha az intézők nem jól tesznek valamit?“ De igen; csak az a baj, hogy az államtárgyak politikálási hajlama visketeg és sokszor a restség szüleménye. Ha valaki nem dolgozik mindennap, nem felel meg kötelességének: nem hazafi; az államélet fekélyesedni kezd s az intézők alig tudnak segíteni; mutatkozni fognak a hiányok, a rest és szájhős hazafi szidni fogja a kormányt, arra idő kell, beáll a tekergés s így tovább.

Nagyon bajos már most megtudni, hol a hiba, fennt vagy alant s állítom, hogy azt közönséges észszel megítélni nem is igen lehet. Minden esetben miben fog állani tehát a polgár teendője? mikor lesz jó hazafi? Felelet: ha mindennap lelkiismeretesen elvégzi teendőjét, s ha nem az ő mestersége a politikálás, akkor nem politikál.

Megjegyzem a félreértés kiküldése végett, hogy cikkemben a „polgár“ név nem a közönséges értelemben vett polgárt, hanem államtárgyat jelent, legyen az becsületes kereskedő, mesterember, hivatalnok vagy bárki is. Legyen elég azonban e kényes kérdésből; elértem volna célomat; ha valaki fáradságot veszen magának s jól elgondolkozik a mondottak felett, erőltesse meg magát; bár bajos, képzelje, hogy igazam van; utóbb belátja és nem lesz kára benne. Sokkal inkább célom a társulatok összetartó eleméről értekezni, melynek azonban külön fejezetet kell szánunk.

— Jól van, kisasszony; a táncz nekem áldozat, de önért megteszem.

A bál megkezdődik s hősünk egészen megfélekedezve ígéretéről, ott áll egy sarokban, midőn egy fürgő maszk megrántva kabátját, tovasuhan. Hősünk utána s egy néhány álarczost feldöntve, szerencsésen utóléri s tánczolni kezd vele.

Öt percz mulva lihegve a meg nem szokott mulatságtól, alétan ereszkedik egy székre, átkozva még azt is, ki a tánczot feltalálta. Alig készült el monológjával, midőn egy másik maszk fut el előtte s megrántva kabátját, halk hangon szól:

— N. ur, az ígéret!

— A másikban csalódtam, ez ő! — szól hősünk s s rohan utána és ismét tánczol. Egy pár percz mulva féláljultan támoilyog ki a teremből; azonban még az ajtót sem éri el, midőn valaki fülébe sugja:

— N. ur, az ígéret!

E hang már valóban az ő hangja volt. Hősünk nagyot sohajt, összeszedi erejét és megy tánczolni.

Midőn végre vége lett a táncznak s az étterem egyik árnyas zugában kipihenheté az est fáradaimait, erős fogadást tett magában, hogy soha sem tesz többé oly ígéretet, mely testbeli peripheriumával meg nem egyeztethető.

Igy tánczoltatják meg azokat, kik könnyelmű ígéreteket tesznek!

D.

Mindenféle.

— A csikmegyei számvevőség a csatószegei bíró, Eröss Antal jan. 16-án tett számadását Csátószegebe kiszállva hivatalosan felülvizsgálta. Ez alkalommal — egyebeket mellőzve — okmányhamisítás alapján tervezett csalásnak is nyomára jött. E bünt maguk a bírák hosszas vonakodás után bevallották. Szép dolog!!! — A számvevőség igen erélyesen és páratlan igazságossággal járt el. Adjon Isten sok ily pontos hivatalnokokat! — A felülvizsgálat e hó 3-án és 11-én történt.

— A bodzai vámon ezelőtt 5 hóval egy oláh gazda hirtelen elhalt és miután a halottkém természetes halált konstátált, el is temettetett. A napokban jelentés érkezett a kézdivásárhelyi kir. ügyészséghez, hogy a halál nem volt természetes, minek folytán az ügyész orvosok kíséretében a helyszínére kiszállt. A hulla kiásvatván, az orvos-szakértői vélemény erőszakos halált konstátált. A test már öt hó óta feküdt a sirban s így a husállomány teljesen feloszlott, de a csontrendszeren az erőszakos halál határozottan felismerhető volt. A bordák ugyanis, valamint a mellsont több helytt be voltak szakadva. A megindított vizsgálat az orvosi véleményt fényesen igazolta, a mennyiben a vizsgálatból az tűnik ki, hogy az áldozat neje gyilkoltatta meg férjét szolgálja által.

— Csikmegye központi járásában a farkasok úgy elszaporodtak, hogy a megyei központi hatóság szükségesnek tartotta a belügyminisztériumnál hajtó vadászati engedélyezése iránt kérelmezni. Idején volt. Annyi farkashistória jár szájról szájra a falukon, hogy valóágos farkasrémben van a közönség. Egyébiránt e tekintetben a közönség megnyugtatóására annyit megjegyezhetünk, hogy a legtöbb farkashistóriát inkább csak a képzelet alkotta.

— Köszönetnyilvánítás. Tek. Fejér Lukács ur és neje szül. Cizfira Mária urasszony a nyujtói templomnak

a Jézus Krisztus „Kinszenvedés“ét és „Keresztut“ját ábrázoló 14 drb olajfestékű és csinos keretbe foglalt képpel ajándékozták meg. Midőn ezen, valamint más alkalmakkal nyújtott szíves jótéteményeikért a hitközség nevében halálköszönetmondok, őszinte szívemből kívánom, miszerint az Isten nagyobb és nagyobb földi javakkal áldja meg, hogy azokból Isten Micsóságának, saját és mások lelki üdvének emelésére hasonló magasztos tények által még hosszú időközön keresztül hozassák meg nemes szívők kívánt áldozatait! — Nyújtódon, 1882. évi februárhó 1-ső napján. Vitos Mózes, lelkész.

— Eyy előkelő szegedi hivatalnok folyamodott, hogy bár letelt szolgálati ideje, tarthassa meg főhadnagyi rangját oly feltétel alatt, hogy csak akkor mozgósíthassák, ha a muszka ellen harcol a zászlóalja. A zászlóalj-parancsnokság nem terjesztette fel a „különös“ kérvényt a honvédelmi miniszterhez.

— Budapestén polgári ügyekben, bagatell-bírósnagynál, ha valamelyik fél jobb kedvvel beszél németül, a bíró is németül tárgyal a másik fél is németül védi ügyét.

— A Ringszínházban odaégettek száma, a legújabb kimutatás szerint, 385.

PIACZI ÁRAK.

		K.-Vásárhely február 9.	
		frt	kr
Hectoliter	Buza (tiszt)) legszebb	9	50
	Buza (tiszt)) közepes	8	40
	Buza (tiszt)) gyöngébb	7	—
	Buza (vegyes)) legszebb	5	—
	Rozs) közepes	4	20
	Árpa) legszebb	3	10
	Árpa) közepes	3	10
	Zab) legszebb	5	20
	Zab) közepes	12	—
	Törökbuza	7	—
Kilóer.	Kása	10	—
	Borsó	5	—
	Lencse	1	80
	Fuszulyka	40	—
	Lenmag	44	—
	Burgonya	—	—
	Marhahus	—	—
	Disznóhus	—	—
	Juhhus	—	—
	Faggyu	32	—

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Febr. 9.

Magyar aranyjáradék	117.50
Magyar vasuti kölcsön	130.—
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	89.—
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötvény 1876. évi	93.50

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.

Magyar földtehermentesítési kötvény	96.—
M. földtehermentesítési kötv. záradékkal	95.50
Temes-bánati földteherment. kötvény	96.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	94.50
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	96.25
Horvátszlavon földteherm. kötvény	—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	97.50
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	114.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	109.—
Osztárak járadék papírban	72.50
Osztárak járadék ezüstben	75.—
Osztárak járadék aranyban	93.—
1860. államsorsjegyek	130.50
Osztárak-magyar bankrészesvény	815.—
Magyar hitelbank-részesvény	272.—
Osztárak hitelintézet-részesvény	282.50
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.62
20 frankos arany	9.55
Német birodalmi márka	58.60
London (2 havi váltókért)	120.25
Magyar papírjáradék	8g.14

Magy. kir. államvasutak.
Keleti vonal.

M E N E T R E N D.
Érvényes 1881. május 15-től.
PREDEAL-NAGYVÁRAD.

Állomások		Gyora- vonat 1.	Sze- mely- vonat 3
Bukarest	Indul	8.15	6.30
Predeal	"	1.09	4.53
Tömös	"	1.33	1.21
Brassó	(Erk.)	2.06	6.13
Földvár	(Ind.)	2.16	6.52
Apáca	"	2.44	7.23
Köpecz	"	3.03	7.43
Alsó-Rákos	"	—	8.13
Héjasfalva	"	3.54	10.15
Szegesvár	(Erk.)	5.07	10.32
Medgyes	(Ind.)	5.12	10.52
Kapus	(Erk.)	6.01	12.06
Kapus	(Elágozás)	6.13	12.24
Kapus	(N.-Sze-)	6.31	12.30
Kapus	(benfelé)	—	—
Tövis	(Erk.)	7.30	2.06
Tövis	(Gy.-Fehér)	7.37	2.26
Tövis	(vártele)	—	—
Kocsárd	(Erk.)	8.18	3.24
Kocsárd	(M.-Vásár-)	8.23	3.34
Kocsárd	(helyfelé)	—	—
Kolozsvár	(Erk.)	10.07	5.59
Kolozsvár	(Indul)	10.17	6.24
Nagyvárad	(Erk.)	1.07	11.04
Nagyvárad	(Indul)	1.50	11.25
Budapest	(Erk.)	7.30	8.45

A vastagabb keretbe nyomatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Felölös szerkesztők:

T. Nagy Imre,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.